



ศูนย์ เครื่องยา สมุนไพร Herbal Drugs Center

ศูนย์เครื่องยาสมุนไพร
สถาบันวิจัยสมุนไพร
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

วัตถุประสงค์

เป็นแหล่งรวบรวมเครื่องยาสมุนไพรของ
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์



ความเป็นมา

เครื่องยาสมุนไพร หมายถึง ส่วนของพืชที่นำมาใช้ประโยชน์ทางยา การใช้สมุนไพรของไทยเป็นการสืบทอดภูมิปัญญาจากบรรพบุรุษมาหลายรุ่น เดิมไม่มีการรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับเครื่องยาสมุนไพรให้เป็นหมวดหมู่ หรือเป็นระบบสากลที่สามารถสืบค้นได้ การใช้สมุนไพรนิยมใช้เป็นเครื่องยาสมุนไพรแห้ง โดยเลือกเก็บตามช่วงเวลาและฤดูกาลที่เหมาะสม นำมาแปรรูปเป็นเครื่องยาแห้งเก็บไว้ใช้เป็นยาต่อไป



สถาบันวิจัยสมุนไพร
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
กระทรวงสาธารณสุข



เนื่องจากเครื่องยาสมุนไพรแห้งมีการแปรสภาพไปจากเดิม การจำแนกชนิดของเครื่องยาทำได้ยาก บางโอกาสมีการใช้ผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อนไปจากเดิม ซึ่งเป็นปัญหามากในปัจจุบัน โดยเฉพาะด้านที่เกี่ยวกับพืชที่เป็นแหล่งที่มาของเครื่องยา สมุนไพรบางอย่างมีชื่อเรียกในแต่ละท้องถิ่นต่างกันแต่เป็นคนละชนิดกัน หรือเรียกต่างกันแต่เป็นชนิดเดียวกัน สมุนไพรบางอย่างหายาก ทำให้ขาดแคลนหรือมีราคาแพงขึ้น อาจมีการนำสมุนไพรชนิดอื่นมาใช้ทดแทน ทำให้เกิดความเข้าใจผิดถึงที่มาของเครื่องยาสมุนไพรดังกล่าว การใช้เครื่องยาผิดชนิดในกัรปรุงยา ทำให้การรักษาไม่ได้ผลและอาจเกิดโทษหรืออันตรายกับผู้ไข้



สถาบันวิจัยสมุนไพรได้ดำเนินการตามภารกิจรวบรวมสมุนไพรจากแหล่งต่างๆ ศึกษาวิจัย จัดทำตัวอย่างเครื่องยาสมุนไพร ต่อมาเมื่อปีงบประมาณ ๒๕๕๔ สำนักงบประมาณได้อนุมัติเงินงบประมาณให้ดำเนินการปรับปรุงสถานที่ ณ ห้อง ๔๑๑ อาคาร ๙ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมเครื่องยาที่ได้ทำการศึกษาวิจัยไปแล้ว จัดทำเป็นศูนย์เครื่องยาสมุนไพร เปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้เข้าไปศึกษาเรียนรู้อย่างกว้างขวาง



ศูนย์เครื่องยาสมุนไพร

เป็นสถานที่รวบรวมตัวอย่างพืชและส่วนของพืชที่เป็นแหล่งที่มาของเครื่องยาสมุนไพร ตัวอย่างดังกล่าวได้จากการเก็บจากแหล่งต่าง ๆ นำมาศึกษารายละเอียดลักษณะของพืช ต้น ใบ ดอก ผล เมล็ด จัดทำพรรณไม้แห้ง นำส่วนของพืชที่จะใช้เป็นเครื่องยามาศึกษารายละเอียดจัดทำเป็นตัวอย่างเครื่องยาสมุนไพร

- ใช้สำหรับการอ้างอิงชื่อเครื่องยาสมุนไพร
- เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ให้กับผู้สนใจได้รู้จักเครื่องยา สามารถนำเครื่องยาสมุนไพรมาใช้ได้อย่างถูกต้องตามที่ต้องการ



หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

ห้องปฏิบัติการเภสัชเวท
สถาบันวิจัยสมุนไพร
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
กระทรวงสาธารณสุข

สถานที่ตั้ง

ห้อง ๔๑๑ ชั้น ๔ อาคาร ๙
สถาบันวิจัยสมุนไพร
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
นนทบุรี

หมายเลขติดต่อ

๐๒ ๙๕๑ ๐๐๐๐
ต่อ ๙๙๒๓/๘

